

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
T Ü Z Ü Ğ Ü

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
T Ü Z Ü Ğ Ü

1 9 6 2

İ S T A N B U L M A T B A A S I

Nuruosmaniye caddesi No. 90 - İstanbul

A T A T Ü R K Diyor ki .

Biz hayatını, istiklâlini korumak için çalışan erbâbı sayız, zavallı bir halkız. Mahiyetimizi bilelim. Kurtulmak, yaşamak için çalışan ve çalışmaya mecbur olan bir halkız! Binaenaleyh her birimizin hakkı vardır, selâhiyeti vardır. Fakat çalışmak sayesinde bir hakkı iktisap ederiz. Yoksa arka üstü yatmak ve hayatını sayiden muarra geçirmek isteyen insanların bizim heyeti içtimaiyemiz içerisinde yeri yoktur, hakkı yoktur! O halde ifade ediniz efendiler! Halkçılık, nizâmı içtimaisini sayine, hukukuna istinat ettirmek isteyen bir mesleki içtimaidir. Efendiler! Biz bu hakkımızı mahfuz bulundurmak, istiklâlimizi emin bulundurabilmek için hey'eti umumiyemizce, hey'eti milliyemizce bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı hey'eti milliyece mücadeleyi caiz gören bir mesleği takip eden insanlarız.

(Arahk 1921 — ANKARA)

B Ö L Ü M I

A — AD ve MERKEZ

MADDE 1 — Türkiye İşçi Partisi, Cemiyetler Kanununa göre kurulmuş siyasi bir dernektir. Merkezi şimdilik İstanbul'dadır. Genel Yönetim Kurulu kararı ile Ankara'ya götürülebilir.

B — KARAKTER ve AMAÇ

MADDE 2 — Partinin karakteri: Türkiye İşçi Partisi Türk işçi sınıfının ve onun demokratik öncülüğü etrafında toplanmış bütün emekçi sınıf ve tabakaların (İrgat ve küçük köylülerin, aylıklı ve ücretlilerin, zanaatkarların, küçük esnaf ve dar geliri serbest meslek sahipleri ile ilerici gençliğin ve toplumcu aydınların) kanun yolundan iktidara yürüten, siyasi teşkilâtıdır.

T.İ.P., Yurt ve Dünya olaylarını Türk işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları açısından değerlendirir; onların menfaatlerini savunur; hak ve hürriyetlerinin gerçekleştirilmesi için mücadele eder.

Ulusun büyük çoğunluğunu meydana getiren emekçi halk yığınları, bütün zenginliklerin, bütün değerlerin gerçek yaratıcısı, sosyal gelişmenin biricik itici kuvvetidir. Üstelik bu işin ağır yükünü de onlar taşırlar. Bundan dolayı emekçi halk yığınlarının hak, hürriyet ve menfaatleri için mücadele etmek, aslında Türk ulusunun bütününün hakları, hürriyetleri ve yüksek menfaatleri için mücadele etmektir.

T.İ.P., ırk, din, mezhep, deri rengi, kadın-erkek ayırımı gözetmeden ve hangi sınıftan gelirse gelsin, parti program ve tüzüğüne benimsemiş, emekten yana olan bütün yurttaşlara saflarını açık tutar.

MADDE 3 — Partinin amacı : T.İ.P. nin amacı, Anayasa ve Kanunların tanıdığı hak ve hürriyetlere dayanarak, programında açıklanan esasları gerçekleştirmektir.

Türkiye'nin ileri bir toplum haline getirilmesi işi ile, emekçi halk yığınlarının yurt işlerinde söz ve karar sahibi olmaları, insanca yaşama şartlarına kavuşmaları işi, bir tek dâvanın birbirine bağlı bölümleridir; biri gerçekleştirilmeden öteki gerçekleştirilemez. Çünkü emekçi halk yığınlarının, insanca yaşama şartlarına kavuşmaktan doğan inanlı ve şevkli çabası sağlanmadıkça, Türkiye kalkınamaz, çağdaş medeniyete ulaşamaz. Bu gerçeği iyice kavrayan T.İ.P. nin programında açıklanan amacı, özet olarak şudur :

İşçi sınıfını ve bütün emekçi halk yığınlarını, eğitip aydınlatarak, Ulusal kalkınma ve ilerlemenin bilinçli itici kuvveti haline getirmek;

Anayasa teminatı altında olan hak ve hürriyetlerine sahip çıkacak işçi sınıfının ve emekçi halk yığınlarının, yurt işlerinde söz sahibi olmasını sağlamakla, büyük toprak sahiplerinin ve şehirli büyük sermayecilerin, demokratik rejimi aksatan, ekonomik kalkınmayı, sosyal ve kültürel gelişmeyi frenleyen, sosyal adalet ve güvenliğe karşı koyan, zararlı nüfuz ve hâkimiyetlerini önlemek;

Sanayileşmeye öncelik veren, plânlı, emekten yana ve emekçi halk yığınlarının iştiraki ile işleyen bir devletçiliğin, ulusal ekonomide, sosyal ve kültürel hayatımızda düzenleyici ve yönetici temel kuvvet olmasını sağlamak;

Özel sektörü, ulusal ekonominin genel plâna bağlı yararlı bir kesimi haline getirmek;

Ve böylece siyasi demokrasiye ekonomik ve sosyal bir öz kazandırarak, daha ileri bir toplum düzenine, demokratik yoldan geçiş şartlarını hazırlamak;

Bu maksatla :

a) Ulusal Ekonomide kilit taşı vazifesi görenlerden başlayarak ve ekonomik kalkınma ve sosyal ilerlemenin gerekli kıldığı bir sıra izleyerek, büyük üretim ve mübadele araçlarını devletleştirmek;

b) Kurulmamış temel sanayi kollarını devlet eli ile, devlet malı olarak kurmak ve işletmek;

c) Topraksız veya az topraklı köylüleri topraklandırmak ve en yeni araçlarla, en ileri teknikle donatarak, en verimli işletmecilik sistemi içinde (devlet nümune çiftliklerine, üretim kooperatiflerine ve özel işletmeciliğe yer veren bir sistem içinde), çalışmasını sağlamak; şehirle köy arasındaki, köyün geri kalmasına sebep olan temelli ayrımları gidermek;

ç) Sanayi ve tarımda kalkınıp ilerleme, belirli bir eğitimden geçmiş emek gücüne ve kadrolara ihtiyaç gösterdiğinden, genel ve teknik eğitimi ekonomik kalkınmaya paralel olarak, ivedilikle yaymak ve ilerletmek;

d) Ekonomik kalkınma ve kültürel ilerleme birbirini karşılıklı olarak etkilediğine ve amaç sadece üretimde verimi arttırmak olmayıp, kafa işçiliği ile kol işçiliği arasındaki ayrımları kaldırarak, bütün yurttaşların kişiliklerini sonuna kadar geliştirmelerini sağlamak olduğuna göre, halk yığınlarının yaratıcı güçlerini açığa çıkaracak kültür çalışmalarına hız vermek; yurt ölçüsünde kültür merkezleri kurmak;

e) Herkesi iş-güç sahibi etmek; işsizliğe kesinlikle son vermek ve Ulusal gelirin dağıtımında emeğe göre gelir ilkesini hâkim kılmak; yani herkese yaptığı işe göre ücret, aylık ve gelir sağlamak;

f) Ulusal varlığımızı ve bağımsızlığımızı her şeyin üstünde tutan ve bütün devletlerle eşitlik içinde dostluk münasebetleri kurmayı amaç bilen, Birleşmiş Milletler Anayasasına bağlı, kurtuluş savaşı Türkiye'sine yararlı, barışçı bir dış politika savunmak;

Böylece Ulusal üretimi, ağır sanayi ve ileri teknik temel üzerinde, toplumun ve emekçi halk yığınlarının boyuna artan her türlü ihtiyaçlarını karşılamak için hazırlanmış bir genel plâna göre, ahenkli biçimde geliştirmek;

Ve İNSANIN İNSAN TARAFINDAN SÖMÜRÜLMESİ SİSTEMİNE SON VERİP, Türkiye'yi, halkı artık Yurt içinde gerçekten söz ve karar sahibi olan ve kardeşçe dayanı-

şarak, işbirliği ederek hürriyet ve eşitlik içinde, her bakım-
dan insanca, dopdolu yaşayan, medeniyeti ve kültürü İleri,
tam bağımsız, insanlığın hizmetinde, barışçı, tam demokratik
bir ülke haline getirmektir.

Halkın oyu ile kanun yolundan iktidara gelen T.I.P.,
halkın oyunu kaybedince, yine kanun yolundan iktidardan çe-
kılır.

B Ö L Ü M II

A — ÜYELİK

Üyelğe giriş şartları :

MADDE 4 — Üyelik için gerekli şartlar şunlardır :

a) 21 yaşını bitirmiş olmak; Türk vatandaşı ve medeni
ve siyasi haklara sahip olmak (kısıtlı veya kamu hizmeti
yapamayacağına dair hükümlü bulunmamak.);

b) Aidat ödemeyi taahhüt etmek, (aidat ayda en az 100
kuruştur. Merkez Yönetim Komitesi en az aidat haddini her
yıl yeniden tayin eder; en yüksek aidatı Cemiyetler Kanunu
gösterir. Bağış serbesttir.);

c) Parti program ve tüzüğünü benimsemiş, bu yolda ça-
lışmayı, verilecek parti vazifelerini yapmayı kabul etmiş ol-
mak;

ç) Başka bir siyasi partide kayıtlı olmamak.

Usûli :

MADDE 5 — Partiye girmek isteyenlerin kaydı çalıştığı
veya oturduğu ilçede yapılır. Durumunda Kanunlara ve Parti
tüzüğüne aykırı bir husus görmezse İlçe Yönetim Kurulu ada-
yın kaydına karar verir, üye kütüğüne işler, giriş beyannamesi-
ni bir sureti ile birlikte İl Yönetim Kuruluna gönderir. İl Yö-
netim Kurulu sureti ahkoyarak aşını Genel Merkeze sunar.

İtiraz :

MADDE 6 — Partiye üye yazılmak isteği reddedilen veya bir ay içinde karara bağlanmayan aday bu duruma sırası ile İl Yönetim Kurulunda ve Merkez Yönetim Komitesinde itiraz edebilir. Merkez Yönetim Komitesinin kararı kesindir.

B — ÜYELERİN HAKLARI ve ÖDEVLERİ

MADDE 7 — Seçmek, seçilmek her üyenin hakkıdır.

Üyeler parti kimlik kartını, bağlı oldukları İlçe Yönetim Kurullarına başvurarak her yıl onaylatmak zorundadırlar.

Parti üyesi aidatını geciktirmeksizin öder; bu, partiye bağlılığın ilk maddi delilidir.

Aidat borçlarını ödemeyenler seçemezler, seçilemezler. Özürsüz olarak aidatını ödemeyen üye, partiden istifa etmiş sayılır; ödenmemiş aidatını ödeyince üyelik sıfatı geri gelir.

Parti üyesi, program ve tüzüğe ve yetkili parti organlarının karar ve direktiflerine uyar ve kendisine verilecek ödevleri eksiksiz yerine getirmeye çalışır; bütün seçimlerde parti adaylarına oy verir ve onlar için propaganda yapar; parti programını, amaçlarını anlatmak ve benimsetmek için her fırsattan yararlanır; partiye yeni üye kazandırmak için çalışır; parti meselelerini en geniş hürriyet ile parti organları içinde tartışır, karara bağlanan bir konuda kendisi aksi görüşte olsa bile karara uygun hareket eder (Yapıcı ve objektif tenkit, meseleleri aydınlatmakta ve hakikate ulaşmakta en emin yoldur. Tenkit eden de edilen de hakikatin ortaya çıkması için birbirine yardımcı olur).

Parti üyesi parti görevinden doğan yetkilerini, kendisine veya başkanlarına özel çıkar sağlamak için kullanamaz.

C — ÜYELİKTEN ÇIKMAK

MADDE 8 — Partiden çıkmak serbesttir. Çıkmak isteyen üye yazılı istifasını bağlı bulunduğu İlçe Yönetim Kuruluna verir, o da durumu İl eli ile Genel Merkeze bildirir.

Istifa eden üyenin yeniden partiye girebilmesi Merkez Yönetim Komitesinin kararına bağlıdır.

B Ö L Ü M III

Partinin Organları

MADDE 9 — Partinin organları şunlardır :

- a) Büyük Kongre;
- b) Genel Yönetim Kurulu;
- c) Merkez Yönetim Komitesi;
- ç) Merkez Haysiyet Divanı;
- d) İl ve İlçe Kongreleri;
- e) İl ve İlçe Yönetim Kurulları;
- f) İl Haysiyet Divanları.

A — BÜYÜK KONGRE

Kuruluş :

MADDE 10 — Büyük Kongre Partinin en yüksek organıdır, kararları ilân olunur.

Büyük kongre, Genel Başkan, Genel Yönetim Kurulu üyeleri, Merkez Haysiyet Divanı üyeleri, İl Yönetim Kurulu Başkanları, İl Haysiyet Divanları Başkanları ve her ilde kayıtlı ve aidatını ödemiş, ilk (1000) e kadar olan üye sayısı için (1), (1001) den sonra gelen her tam (1000) üye sayısı için yine (1) delege hesabı ile seçilecek delegelerden kurulur. Şu var ki, üye sayısı ne olursa olsun, bir ilден, o ilin milletvekili seçimi kanununa göre çıkartacağı milletvekili sayısından çok delege seçilemez. Ayrıca Partinin kurucuları ile parti üyesi bakanlar, milletvekilleri ve senatörler büyük kongreye delege olarak katılırlar.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 11 — Büyük Kongrenin görev ve yetkileri şunlardır :

a) Yurt ve Dünya olaylarını parti programı ışığında Türk işçi sınıfının ve emekçi halk yığınlarının menfaatları açısından değerlendirmek;

b) Partiyi ilgilendiren bütün meseleleri ele alıp incelemek;

c) Genel Yönetim Kurulu çalışma raporunu tartışmak ve Genel Yönetim Kurulunun gelecek dönem için yapılmasını teklif ettiği işler hakkında bir karara varmak;

d) Genel Yönetim Kurulu üyelerini seçmek;

e) Merkez Haysiyet Divanı üyelerini seçmek;

f) Parti tüzüğünde veya programında, Parti amacını getirmemek şartı ile değişiklik yapmak;

g) Hesapları incelemek, Genel Yönetim Kurulunu ibra etmek, bütçeyi onaylamak;

h) Belirli üyeler hakkında partiden çıkarma veya dikkati çekme cezalarını vermek; haysiyet divanlarınca verilmiş disiplin cezalarını kesin karara bağlamak;

1) Partinin kendi kendini feshedebilmesi için, tüzüğe göre kongreye katılması gereken üyelerin en az 2/3 sinin kongrede bulunması ve bunların feshe karar vermesi şarttır.

Bu suretle çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantıda mevcudun 2/3 sinin ittifakı ile fesih kararı alınabilir.

Toplanması :

MADDE 12 — Büyük Kongrenin toplantıya çağırılması ve toplanmasında Cemiyetler Kanunu hükümleri uygulanır. Büyük Kongre iki yılda bir toplanır.

Genel Yönetim Kurulunun üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile bu sürenin 3 yıl olmasına karar verilebilir.

Toplantıların yeri, günü ve gündemini Genel Yönetim Kurulu kararlaştırır. Kongreye katılan üyelerin en az 1/20 i

tarafından görüŖülmesi istenen maddelerin gündeme alınması mecburidir.

İlk toplantıda gerekli delege tam sayısının çoğunluğu sağlanamazsa toplantı ertesi gün aynı yerde ve saatte çoğunluk aranmaksızın yapılır (Bu husus ilk ilânda bildirilir).

Çağırma Usulü :

MADDE 13 — Merkez Yönetim Komitesi, Büyük Kongrenin olağan toplantılarının yerini, gününü ve gündemini, toplantı gününden en az 2 ay önce teşkilâta bildirir; olağanüstü toplantılar için bu müddet iki haftadır.

Olağanüstü toplantılar, Genel Yönetim Kurulunun veya İl Yönetim Kurullarının 2/3 sinin veya Büyük Kongre delegelerinin 1/5 inin isteği ile yapılır. Bu istekler Genel Yönetim Kurulu'na bildirilir ve bu kurul bir ay içinde Büyük Kongreyi olağanüstü toplantıya çağırır.

B — GENEL YÖNETİM KURULU

Kuruluş :

MADDE 14 — Genel Yönetim Kurulu büyük kongre tarafından seçilir. Seçimden önce yoklama yapılarak, kongre çoğunluğunun bulunduğu tesbit edilir. Genel Yönetim Kurulu, mevcut delegelerin üçte iki çoğunluğu ve gizli oy açık sayımla parti üyeleri arasından seçilen (27) asil üyeden kurulur. Birinci oylamada bu çoğunluğu sağlayamayan adaylar için ikinci defa oylama yapılır. İkinci oylamada da gerekli çoğunluğu sağlayamayanlar üçüncü oylamaya girerler. Üçüncü oylamada üçte iki çoğunluk sağlayamayanlar arasından, üç oylamada toplam olarak en çok oy almış olanlar seçilmiş sayılır. Asli üye sayısı dolduktan sonra en çok oy alan adaylar, oy sıralarına göre yedek üye seçilmiş sayılırlar. Yedek üye sayısı (13) tür.

Genel Başkan bu kurulun da başkanıdır.

İki kongre arasında asli üye sayısı azalırsa boşluklar al-
dıkları oy sayısına göre yedek üyelerle doldurulur.

Yedek üyeler toplantılara kurulun aksine kararı bulun-
madıkça katılırlar; söz hakları vardır, oy hakları yoktur.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 15 — Genel Yönetim Kurulu, iki kongre ara-
sında partinin en yüksek SEVK ve İDARE ve denetleme or-
ganıdır. Büyük kongre kararlarını gerçekleştirmekle; parti
programı ve büyük kongre kararları ışığında Partinin siya-
setini gizip yürütmekle görevlidir. Bu görev ve yetkilerini
Merkez Yönetim Komitesi eli ile kullanır. Genel Yönetim Ku-
rulu, büyük kongrenin kapanışından sonra gelen üç gün için-
de, ilk toplantısını yapar. Asli üyeleri arasından asli üye tam
sayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oy, açık sayımla bir dö-
nem için Parti Genel Başkanını seçer. İlk iki oylamada bu
çoğunluk sağlanamazsa, üçüncü oylamada mevcudun üçte iki
çoğunluğu ile yetinilir. Yine gerekli çoğunluk elde edilemez-
se, üç oylamada toplam olarak en çok oy kazanmış olan aday
Genel Başkan seçilmiş sayılır. Aynı kimsenin üst üste genel
başkan seçilmesi caizdir.

Genel Yönetim Kurulu asli üyeler arasından, üye tam sa-
yısının üçte iki çoğunluğu, gizli oy ve açık sayımla merkez
yönetim komitesini ve yedeklerini seçer. İlk iki oylamada bu
çoğunluk sağlanamazsa, üçüncü oylamada mevcudun üçte iki
çoğunluğu ile yetinilir. Gerekli çoğunluk yine sağlanamazsa
üç oylamada, toplam olarak en çok oy almış olan seçilmiş
sayılır.

Genel Yönetim Kurulu, Merkez Yönetim Komitesinin as-
li üyeleri arasından, Genel Başkanca gösterilen dört adaydan
ikisini, gizli oy ve açık sayımla Genel Sekreterliğe seçer. Ge-
nel Sekreterlerden biri işçi veya sendika yöneticisi olacaktır.

Genel Yönetim Kurulu, Merkez Yönetim Komitesini de-
netler. Üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun vereceği ka-
rarla, Merkez Yönetim Komitesinin tamamını veya bir kıs-
mını ve genel sekreterleri görevden affedebilir. Genel Sekre-

terler Genel Başkanın teklifi ile de görevden düşürülebilir. Genel Başkanın görevden düşürülmesi için, Genel Yönetim Kurulu üye tam sayısının en az üçte birinin gerekçeli yazılı teklifi ve Genel Yönetim Kurulu üye tam sayısının üçte ikisinin çoğunluk kararı şarttır.

Toplanması :

MADDE 16 — Genel Yönetim Kurulu Genel Başkanın başkanlığında olağan olarak 3 ayda bir defa toplanır. Bu toplantı gündem maddeleri bitinceye kadar sürer. Genel Yönetim Kurulu üye sayısının 1/5 inin isteği ile gündeme yeni maddeler konulabilir. Gelecek toplantı yer ve gününü Kurul kendisi tayin eder. Olağanüstü toplantılarını Genel Başkanın isteği ile veya kendi üyelerinin 1/3 inin yazılı isteği ile yapar. Olağanüstü toplantılar Genel Sekreterlik kanalı ile düzenlenir.

C — MERKEZ YÖNETİM KOMİTESİ

Kuruluş :

MADDE 17 — Merkez Yönetim Komitesi Partinin en yüksek yürütme organıdır. Genel Yönetim Kurulunun iki toplantısı arasında partinin yüksek menfaatlerinin gerektirdiği kararları almakla görevlidir.

Merkez Yönetim Komitesi, Genel Yönetim Kurulunun 15. madde gereğince seçtiği (8) asil üye ile Genel Bakandan kuruludur. Genel Sekreterler bu sayıya dahildir. Genel Yönetim Komitesinin (3) de yedek üyesi vardır.

Genel Başkan Merkez Yönetim Komitesinin de başkanıdır.

Merkez Yönetim Komitesi seçiminden sonraki üç gün içinde ilk toplantısını yapar. Asil üyeler arasından birini Genel Saymanlığa seçer ve üyeleri arasında görev taksimi yapar.

Genel Sayman yardımcıları ile birlikte Genel Merkezin

hesap işlerini yürütür ve teşkilât kademelerinin hesaplarını denetler.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 18 — Genel Yönetim Kurulu adına hareket eden Merkez Yönetim Komitesinin başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

a) Büyük Kongre kararlarını ve Genel Yönetim Kurulu kararlarını uygulamak; bunların gerçekleştirilmesi için gerekli her türlü işlemi yapmak;

b) Partinin teşkilâtını genişletmek, işçi sınıfını ve emekçi halk yığınlarını parti programı ışığı altında eğitmek, aydınlatmak;

c) Partinin program ve tüzüğü gereğince bütün parti teşkilâtını yönetmek ve denetlemek;

ç) Partinin sevk ve idaresinde program ve tüzük hükümlerinin uygulanmasına ait yönetmelikler yapmak ve uygulamak;

d) Parti Genel Yönetim Kuruluna, 2 toplantı arasındaki çalışmalarını ve Dünya ve Yurt olayları hakkında rapor sunmak ve Genel Yönetim Kurulu toplantılarının gündemini hazırlamak;

e) Parti faaliyetleri ile ilgili büroları kurup çalışmalarını düzenlemek ve denetlemek;

f) Partinin görüşlerini ve siyasetini memleket genel oyunun açıklamak; desteğini kazanmak;

g) Büyük Kongre'yi hazırlamak;

h) Büyük Kongreye sunulacak teklif maddelerini tesbit etmek (Merkez Yönetim Komitesi, Büyük Kongre'den en az 4 ay evvel Yurt ve Dünya meselelerine dair Büyük Kongreye sunulacak teklif maddelerini hazırlar, teşkilâta bildirir ve basın yolu ile yayar. Her teşkilât kademesi bu maddeler üzerinde üyeleri arasında tartışma konferansları tertipler, teklif maddelerine eklenmesini istediği yeni maddeleri bir ay

içinde karşı teklif olarak Merkeze bildirir. Merkez Yönetim Komitesi durumu bir kere daha inceledikten sonra Büyük Kongre gündemine girecek olan teklif maddelerini kesinlikle tesbit eder ve Genel Yönetim Kurulunun onayına sunar.);

i) Büyük Kongre'de seçimi yapılacak Parti Merkez Organlarına ait aday listesini hazırlamak (bu listede yer alan asli ve yedek adayların niçin tercih edildiği, yapmış olduğu hizmetler belirtilerek gösterilir. Maksat büyük kongrenin seçimle ilgili yıpratıcı faaliyetlerden uzak kalmasını sağlamak, partiye en iyi hizmet edecek olan kimselerin seçilmesini mümkün kılmak için delegelere objektif bilgiler sunmaktır. Delegeler sunulan listedeki kimseleri seçip seçmemekte serbesttir);

j) Partinin kesin hesap ve bütçesini hazırlamak;

k) Büyük Kongrede okunacak çalışma raporunu hazırlamak;

l) Partinin katılacağı seçimlerde aday listelerini tertiplemek veya alt kademelerde tertiplenmiş listeleri inceleyip, listeyi sunan alt kademenin de görüşünü aldıktan sonra gerekli gördüğü değişiklikleri yaparak onaylamak.

Toplanması :

MADDE 19 — Merkez Yönetim Komitesi haftada en az bir defa Genel Merkezde Genel Başkanın başkanlığında toplanır. Gelecek toplantı gününü kendisi tayin eder. Gündemi Başkanlık Bürosu hazırlar.

Üyelerin 1/3'ünün isteği ile gündeme yeni maddeler konulabilir.

Olağanüstü toplantılar Genel Başkanlık Bürosunun çağrısı ile yapılır.

Bürolar :

MADDE 20 — Merkez Yönetim Komitesi tarafından kurulan ve Başkanlık Bürosuna bağlı olarak çalışan başlıca bürolar şunlardır :

- a) Başkanlık Bürosu;
- b) Parti Teşkilât Bürosu;
- c) Sendikalar ve Mesleki Teşekküller Bürosu;
- ç) Köy İşleri Bürosu;
- d) Propaganda ve Basın Bürosu;
- e) Etüt Bürosu;
- f) Kültür İşleri Bürosu;
- g) Mali İşler Bürosu;
- h) Gençlik Teşkilâtı Bürosu;
- ı) Kadınlar Teşkilâtı Bürosu.

Gerektikçe başka bürolar da kurulur. Bürolar isimlerinin anlattığı işlerle uğraşırlar. Her büro gerektiği kadar üyeden kurulur. Her büroya Genel Yönetim Kurulu veya Merkez Yönetim Komitesi üyelerinden veya parti üyelerinden seçilmiş bir Sekreter başkanlık eder. Bunlar Merkez Yönetim Komitesince seçilir.

Başkanlık Bürosu : Genel Başkan'a bağlı olarak kurulur ve Genel Sekreterlerin direktifi altında çalışır. Bu büro diğer büroların çalışmalarını, plânlar ve abenkleştirir. Bunların çalışma sonuçlarını değerlendirir; Parti alt kademe organlarına Merkez Yönetim Komitesi adına müşahhas direktifler verir; Partinin genel siyasetini uygular; gerekli tedbir ve kararları alır. Bu işlerde Genel Sekreterler, gereği kadar yardımcı kullanırlar. Partinin yazışma işlerini de bu büro yürütür.

Etüt Bürosu : Merkez Yönetim Komitesince seçilmiş bir sekreterin başkanlığında ekonomi, maliye, hukuk, tarih ve sosyoloji gibi sosyal bilim uzmanlarından olmak üzere en az üç kişiden kurulur.

Görevi : Genel Başkanın veya sekreterin incelenmesini istediği konuları Parti programı ve bilim ışığında inceleyip konuyu açıklayan bir rapor hazırlamak ve Başkanlık Bürosuna sunmaktır.

Etüt Bürosu, incelenmesinde parti için yararlı gördüğü

konuları da kendiliğinden ele alıp inceleyebilir. Hazırladığı raporu Başkanlık Bürosuna sunar.

Etüt Bürosu gerekli görürse, partili olmayan bilim adamlarının veya uzmanların fikirlerinden de yararlanabilir; bir konuyu bunlarla birlikte tartışmak üzere özel seminerler tertip edebilir. Hüüâsa partinin bilimden yararlanması için bütün gücü ile çalışır.

Etüt bürosu bir danışma organıdır.

Öteki büroların çalışma konuları ve şekilleri Merkez Yönetim Komitesince hazırlanacak birer yönetmelikle düzenlenir.

Ç — MERKEZ HAYSİYET DİVANI

Kuruluş :

MADDE 21 — Merkez Haysiyet Divanı Büyük Kongre tarafından seçilir. Merkez Haysiyet Divanı mevcut delegelerin üçte iki çoğunluğu ve gizli oy açık sayımla, üyeler arasından seçilen 7 asil üyeden kurulur. Birinci oylamada bu çoğunluğu sağlayamayan adaylar için ikinci defa oylama yapılır. İkinci oylamada da gerekli çoğunluğu sağlayamayanlar üçüncü oylamaya girerler, üçüncü oylamada üçte iki çoğunluk sağlayamayanlar arasından, üç oylamada toplam olarak en çok oy almış olanlar seçilmiş sayılır. Asli üye sayısı doluktan sonra en çok oy alan adaylar, oy sıralarına göre yedek üye seçilmiş sayılırlar. Yedek üye sayısı (3) tür.

Merkez Haysiyet Divanına seçilen üyeler Genel Yönetim Kurulunda, Merkez Yönetim Komitesinde ve partinin diğer organlarında görev alamazlar.

İlk toplantıda Merkez Haysiyet Divanı üyeleri bir başkan, iki raportör seçerler.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 22 — Merkez Haysiyet Divanı; İl Yönetim Kurulları üyeleri, İl Haysiyet Divanları üyeleri ve Parlamento gurupları üyeleri hakkında disiplin cezaları verir.

Merkez Haysiyet Divanının yazı ile dikkati çekme hakkındaki kararları kesindir. Partiden çıkarma cezası kararları Büyük Kongrenin onayından sonra kesinleşir.

Merkez Haysiyet Divanı İİ Haysiyet Divanlarıncı verilen ve itiraz olunan kararları tetkik edip karara bağlar.

Haysiyet Divanlarında kovuşturma usulü, itiraz şekil ve müddetleri gibi hususlar Merkez Haysiyet Divanıncı hazırlanıp Merkez Yönetim Komitesince onaylanan bir yönetmelikle düzenlenir.

Toplanması :

MADDE 23 — Merkez Haysiyet Divanı, Genel Başkan veya Genel Sekreterlerin veya kendi başkanının çağrısı üzerine toplanır.

D — İL ve İLÇE KONGRELERİ

Kuruluş :

MADDE 24 — İl Kongresi; o ile bağlı ilçelerin, aidatını ödemiş her ilk 100 veya daha az sayıda üyesi için (1) ve 100 den sonra her 300 üyesi için de (1) delege hesabı ile seçip gönderecekleri delegelerden kurulur.

İlçe Kongresi; o ilçe hudutları içindeki aidatını ödemiş partililerin aşağıdaki oranla seçip gönderecekleri delegelerden kurulur. İlçedeki her köy, her mahalle ve her işyeri bir seçim çevresi sayılır. Her çevrede ilk 100 ve daha az sayıda partili için (1) ve sonra gelecek her 200 partili için de birer delege olmak üzere gerekli sayıda delege o çevredeki partililerce seçilir. Ancak işyerlerinin çıkartacağı delege sayısı, İlçe genel delege sayısının %50 sinden az olmaması tüzük icabından bulunduğu göre : işyerleri delege sayısı bu oranı doldurmadığı takdirde İlçe Yönetim Kurulu işyerleri delege sayısını %50 ye yükseltir ve seçimden önce mahalle, köy ve işyerlerinin seçecekleri delege sayısını ilân eder.

Parti temsilcileri İlçe Kongresinin tabli delegeleridir.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 25 — İl ve İlçe Kongrelerinin başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

- a) Gündemde yazılı olan maddeleri görüşüp karara bağlamak;
- b) Yönetim Kurullarının çalışma raporlarını incelemek, teklif ettikleri maddeleri tartışıp gerekli kararı almak;
- c) Kesin hesap raporunu incelemek ve organları ibra etmek;
- ç) Bütçeyi kabul etmek;
- d) Bir üst kongreye gidecek delegeleri ve organları seçmek;
- e) Mahalli işleri, Yurt ve Dünya olaylarını program ışığında tartışmak (Katılan delegelerin en az 1/20'inin isteği ile gündeme yeni maddeler ilâve edilebilir).

Toplanması :

MADDE 26 — İl ve İlçe Kongreleri, yılda bir kere ve mevsim şartlarına göre Yönetim Kurullarınca tayin edilen tarihte toplanırlar.

İl Kongreleri olağanüstü toplantılarını delegelerinin 1/5'inin isteği veya Yönetim Kurullarının kararı ile yapar. Ancak gerek bu istek gerek Kurul kararının, Merkez Yönetim Komitesi tarafından onaylanmış olması şarttır.

İlçe kongrelerinin olağanüstü toplantıları o ilçelerde kayıtlı üyelerin 1/5'inin isteği üzerine veya İlçe Yönetim Kurullarının kararı ile yapılabilir. Ancak gerek istek, gerek İlçe Yönetim Kurullarının bu kararının Merkez Yönetim Komitesi tarafından onaylanmış olması şarttır.

İl ve İlçe Kongreleri, ilgili Yönetim Kurullarının Başkanları veya Yönetim Kurulunun çekilmesi takdirinde üst kademe Yönetim Kurulunca görevlendirilecek bir delege tarafından yoklama yapıldıktan sonra, seçilmiş delegelerinin tam sayısının salt çoğunluğu ile açılır. Çoğunluk sağlanamazsa top-

lantı bir hafta içinde çoğunluk aranmaksızın yapılır, durum delegelere duyurulur.

Kongrelerde bir başkan ve iki yardımcı ve gereği kadar sekreter seçilir.

Her kongrenin gündemi kendi kademesi Yönetim Kurulları tarafından ve Merkez Yönetim Komitesinin görüşülmesini istediği konuları mutlaka içine almak suretiyle hazırlanır.

Kongreler işlerini kolaylaştırmak üzere gereği kadar komisyon seçerler.

Kongrelerde Yönetim Kurullarına seçilen üyelerin hüviyetleri bir hafta içinde o yerin en büyük Mülkiye Amirine bildirilir.

İl ve İlçe Kongre kararları ilân edilir.

E — İL ve İLÇE YÖNETİM KURULLARI

Kuruluş :

MADDE 27 — İl Yönetim Kurulları, İl Kongrelerince gizli oy açık sayımla seçilen 7-13 üyeden kurulur. Kongre 3 de yedek üye seçer.

İlçe Yönetim Kurulları İlçe Kongrelerince gizli oy ve açık sayım ile seçilen 5-9 asli üyeden kurulur. Kongre 3 de yedek üye seçer.

İl ve İlçe Yönetim Kurullarına seçilen üyeler seçimlerini takip eden ilk hafta içinde toplanırlar, aralarından bir başkan ve bir sayman seçerler, üyeler arasında iş bölümü yaparlar.

Başkan, İl kademesinde partiyi temsil eder. Partinin yazışma işlerini kuruldandan kendisine seçeceği bir yardımcı sekreterle birlikte yürütür.

Sayman İl'in hesap işlerine bakar.

İlçe Yönetim Kurullarında, kurulun ilk toplantısında kendi üyeleri arasından seçeceği Başkan da aynı yetkileri kendi kademesinde kullanır; Ona da Yönetim Kurulundan seçeceği

bir sekreter yardım eder. İlçe Yönetim Kurulu içinden seçilen Sayman, İlçenin hesap işlerini yürütür.

İl ve İlçe Yönetim Kurullarına seçilecek üyelerin kesin sayısını, Merkez Yönetim Komitesi kongrelerden evvel belli eder.

Görev ve Yetkiler :

MADDE 28 — İl Yönetim Kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

a) Genel Merkezin karar ve direktiflerini yerine getirmek, bunların ilçe teşkilâtı tarafından uygulanmasını sağlamak;

b) İl Kongresinin kararlarını gerçekleştirmek;

c) İlçe Yönetim Kurullarının çalışmasını ahenkleştirmek;

ç) İlçe Yönetim Kurullarından çalışmaları hakkında rapor istemek, bu raporları incelemek, yetkisi içinde olan hususları karara bağlamak, tenkit edilecek yerleri varsa yazılı tenkitlerini İlçe Yönetim Kurullarına bildirmek, Genel Merkezin yetkileri ile ilgili hususlardaki rapor ve teklifleri Merkeze iletme;

d) Yeni İlçe Yönetim Kurulları kurarak Parti teşkilâtını genişletmek, Partinin emekçi halk yığınları tarafından benimsenmesi için çalışmak;

e) Parti temsilcilerinin İl çapında bütün mahalle, işyeri ve köylere yayılmasına çalışmak ve bunların çalışmalarını İl ölçüsünde ahenkleştirmek;

f) İlçe Yönetim Kurullarında çalışan partililerin siyasi, sosyal ve ekonomik meselelerdeki bilgilerini arttırmak için kurslar açmak;

g) Belirli sürelerde en az ayda bir kere parti temsilcilerini İl Merkezinde toplayıp bunlardan işyerilerindeki, mahallelerdeki ve köylerdeki durumu öğrenmek, gerekli direktifleri vermek;

h) İl Kongresini ve gündemini hazırlamak, çalışma raporunu, İl bütçesini ve İl Yönetim Kurulu adayları listesini kongreye sunmak.

İlçe Yönetim Kurulu, İl Yönetim Kurulunun görev ve yetkilerini kendi kademesinde sahiptir. İl Yönetim Kurulunun gördüğü işlerin benzerini kendi kademesinde görür; özellikle parti temsilcilerinin seçimini ve çalışmalarını birinci derecede yürütür.

Toplanması :

MADDE 29 — İl ve İlçe Yönetim Kurulları haftada en az bir kere toplanır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Toplantı günlerini kendisi kararlaştırır. Gündemleri Başkan ve Sekreter hazırlar.

F — İL HAYSIYET DİVANLARI

Kuruluş :

MADDE 30 — İl Haysiyet Divanları İl Kongrelerince gizli oy açık sayım ile seçilen 3 asil üyeden kuruludur. Ayrıca iki de yedek üye seçilir.

İl Haysiyet Divanı üyeleri İl veya İlçe Yönetim Kurullarında görev alamazlar. İlk toplantıda İl Haysiyet Divanı üyeleri aralarından bir başkan ve bir raportör seçerler.

Görev ve Yetkiler :

MADDE 31 — İl Haysiyet Divanları, İlçe Yönetim Kurulu üyeleri veya başkanları ile parti üyeleri hakkında disiplin cezaları verir.

İl Haysiyet Divanı kararlarına karşı ilgililer Merkez Haysiyet Divanında itiraz edebilirler.

Partiden çıkarma cezası Büyük Kongre'nin onayı ile kesinleşir.

Toplanması :

MADDE 32 — İl Haysiyet Divanları İl Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine toplanırlar.

B Ö L Ü M IV

Parti Genel Başkanı ve Genel Sekreterler

A — GENEL BAŞKAN

Seçimi :

MADDE 33 — Genel Başkan, Tüzüğü'nün 15. maddesinde gösterilen şekilde seçilir. Genel Başkanlık boşaldığı takdirde Genel Yönetim Kurulu yine kendi üyeleri arasından gizli oy açık sayımla bir Genel Başkan seçer. Yeni Başkanın görev ve yetkileri gelecek büyük kongreye kadar devam eder.

Genel Başkan Cumhurbaşkanlığına seçilirse, Parti Başkanlığından ayrılmış sayılır.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 34 — Genel Başkan Partiyi temsil eder. Parti adına demec vermek yalnız Genel Başkanın hakkıdır. Genel Başkanın yetki vereceği Merkez Yönetim Komitesi üyelerinden biri de bu hakkı kullanabilir.

Genel Başkanın veya yetkilendirdiği kimsenin parti adına vereceği demec, Parti programına, büyük Kongre kararlarına, Genel Yönetim Kurulu veya Merkez Yönetim Komitesi kararlarına aykırı olamaz.

Genel Başkan, program ve Büyük Kongre kararları ışığında Parti siyasetini çizmekte, Partiyi sevk ve idare etmekte, partinin birliğini korumakta, parti organlarının çalışma-

larını ahenkleştirmekte, hülasa Partinin etkin bir siyasî kuvvet haline gelmesi için gerekli bütün işleri yapmakta, Parti Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yönetim Komitesi ile birlikte ve ortaklaşa görevli ve sorumludur.

Genel Başkan, Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yönetim Komitesi ve Başkanlık Bürosu toplantılarına başkanlık eder. Bu kurulları gerekli gördüğü zaman gündemini kendisi hazırlayarak toplantıya çağırır; Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yönetim Komitesi kararlarının uygulanmasını Genel Sekreterler ile birlikte sağlar; Büyük Kongreyi açar ve çalışma raporunu okur.

B — GENEL SEKRETERLER

Seçimi :

MADDE 35 — Genel Sekreterler tüzüğün 15. maddesinde gösterilen şekilde seçilirler.

Görev ve Yetkileri :

MADDE 36 — Genel Sekreterler Genel Başkanın en yakın iş arkadaşı ve yardımcılarıdır. Genel Başkanın direktifi altında Genel Yönetim Kurulunun ve Merkez Yönetim Komitesinin kararlarının uygulanmasını sağlarlar. Genel Sekreterler Partinin bütün yazı işlerini, Başkanlık Bürosu vasıtasıyla yürütürler.

Parti birliğini korumak; parti organlarının ahenkli çalışmalarını sağlamak ve teşkilâtı denetlemek Genel Sekreterlerin başlıca görevidir.

Genel Başkanın bulunmadığı zamanlarda Başkana sıra ile vekâlet ederler. Genel Sekreterler aralarında iş bölümü yaparlar.

B Ö L Ü M V

Parti Temsilcileri ve Listeler

A — PARTİ TEMSİLCİLERİ

MADDE 37 — Partinin ilk teşkilât kademesi olan ilçe ile parti üyeleri arasındaki her türlü münasebet, parti temsilcileri vasıtasıyla yürütülür. Parti temsilcileri bir teşkilât kademesi değildir. Parti temsilcilerini İlçe Yönetim Kurulu seçer. Ancak İl Yönetim Kurulu veya Merkez Yönetim Komitesi kararı ile bu temsilcilerin yerine başka parti üyeleri getirilebilir.

B — LİSTELER

MADDE 38 — İlçe hudutları içinde oturan ve partiye üye yazılmak isteyenler oturdukları mahalle veya çalıştıkları işyeri yahut oturdukları köy listeleri olmak üzere üç listeden birine kaydedilirler. Her liste ydüz kişiliktir.

İşyeri esasına göre tutulan listelere; kendisi üretim araçlarına sahip olmadığı için emek gücünü üretim aracı sahiplerine satarak yaşayanlar veya işçi sendikaları yönetim organlarında görevli bulunanlar kaydedilirler.

Mahalle listelerine; o mahallede oturanlar yazılır. Bunların meslekleri de belirtilir.

Köy esasına göre tutulan listelere; o köyde oturan veya çalışan köylüler yazılır.

B Ö L Ü M VI

Parti Meclis Grupları

A — PARLAMENTO GRUPLARI

MADDE 39 — T.B.M.M.'nin partili üyeleri, buldukları meclislerde (Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatsou), Par-

tinin Meclis guruplarını kurarlar. Millet Meclisi Gurubu ile Cumhuriyet Senatosu Gurubu, birleşerek partinin T.B.M.M. Gurubunu vücuda getirirler.

Partinin meclis gurupları en az on kişiden kurulur. Meclislerdeki partili üyelerin sayısı onar kişiden azsa, bunlar bir başkan etrafında gene topluca hareket ederler.

Partinin Genel Başkanı, üyesi bulunduğu Meclis Gurubunun ve T.B.M.M. Parti Gurubunun başkanıdır. Genel Başkan Parlamento üyesi değilse, gurup başkanlıklarına Genel Sekreterler getirilir. Onlar da Parlamento üyesi değilse üyeler aralarından birini başkan seçerler.

Meclis guruplarının sözcülüğünü Başkanlar veya gurup Yönetim Kurulunca görevlendirilen üyeler yaparlar.

MADDE 40 — Partili milletvekilleri ile senatörler, parlamentodaki çalışmalarında :

a) Parti program ve tüzüğüne, Büyük Kongre kararlarına ve Genel Yönetim Kurulu ile Merkez Yönetim Komitesi karar ve direktiflerine ve gurup kararlarına uymakla görevlidirler;

b) Partinin Merkez organlarınca veya gurupça karara bağlanmamış olan konularda, parti program ve tüzüğü çerçevesi içinde görüşlerini açıklamakta ve oylarını kullanmakta serbesttirler;

c) Aidatlarından başka, aylıklarından bir kısmını partiye yardım olarak bırakırlar, yardım tutarı Genel Yönetim Kurulunca tesbit edilir.

MADDE 41 — Parti Parlamento Gurupları ile organlarının çalışma, seçim ve görüşme usulleri Genel Yönetim Kurulunca hazırlanacak bir iç yönetmelikle düzenlenir.

B — MAHALLİ MECLİS GURUPLARI :

MADDE 42 — Mahalli meclis gurupları : Mahalli meclislerdeki partiye kayıtlı üyeler bir gurup teşkil ederler. Bun-

lar iki kişiden fazla iseler kendi aralarından bir başkan seçerler. Başkan aynı zamanda gurubun sözcüsüdür. Mahalli meclis üyeleri parti tüzük ve programına uyarlar. Bunlar ayrıca kendi mahalli kongreleri ile üst kurul ve kendi gurup kararlarına uymak zorundadır.

B Ö L Ü M VII

Disiplin Cezaları ve Koğuşturma Usulü

A — DISİPLİN CEZALARI

MADDE 43 — Üyelere verilecek disiplin cezaları iki türdür :

DİKKATI ÇEKME : Yetkili parti organlarının kendisine verdiği parti ödevini savsaklayan veya yetkisini aşan üyenin yazı ile dikkati çekilir. İki kongre arası 2 kere dikkati çekilen üye ödev gördüğü organdan düşürülür. O dönemde aynı organda görev alamaz.

ÇIKARMA : Aşağıdaki fiilleri işliyen üyelere partiden çıkarma cezası verilir :

a) Parti programına, tüzük ve yönetmelik hükümlerine ve bunları açıklayan parti yorumları ile parti organları tarafından verilen kararlara karşı cephe almak veya bunların uygulanmasını engellemek;

b) Başka parti adaylarına veya bağımsızlara oy vermek; veya onlar yararına propaganda yapmak veya parti adayları aleyhinde çalışmak;

c) Partiyi özel çıkarılara âlet etmek;

ç) Parti teşkilâtının birliğini veya parti içindeki dayanışmayı bozacak şekilde davranmak veya parti organlarından gizli ve parti aleyhinde maksatlı faaliyetleri sabit olmak;

d) Parti içinde kişilerle uğraşmayı alışkanlık haline getirmek;

e) Parti parasını veya malını çalmak, emniyeti sulistimal yolu ile zimmetine geçirmek veya aynı suçlara iştirak etmek ve bu suçları mahkeme kararı ile kesinleşmiş olmak.

B — KOĞUŞTURMA USULÜ

MADDE 44 — Her üye ve her organ disiplin cezasını gerektiren olaylardan dolayı şikâyet hakkına sahiptir.

a) Olayı öğrenen üye bunu bağlı bulunduğu Yönetim Kuruluna bildirir. Şikâyeti Yönetim Kurulundan ise bir üst yönetim kuruluna başvurur.

Yönetim Kurulu şikâyetin gerçekliğine inandırıcı deliller varsa şikâyet konusunu bir karara bağlamak üzere ilgili Haysiyet Divanına sunar.

b) Olayı Yönetim Kurullarından birisi öğrenmişse ve elinde inandırıcı delilleri de varsa dosyayı gereğinin yapılması için ilgili Haysiyet Divanına veya Büyük Kongreye sunar.

MADDE 45 — Disiplin cezalarını, Iı Haysiyet Divanları, Merkez Haysiyet Divanı ve Büyük Kongre verir.

Merkez Haysiyet Divanı; Iı İdare Kurulu üyeleri, Iı Haysiyet Divanı üyeleri ve Parlâmento Gurupları üyeleri hakkında disiplin cezası verir.

Merkez Haysiyet Divanının yazı ile dikkati çekme cezasına ait kararları kesindir. Partiden çıkarma cezası kararları Büyük Kongrenin onayından sonra kesinleşir.

Büyük Kongre; Genel Başkan ile Genel Sekreterleri, Genel Yönetim Kurulu Üyeleri, Merkez Yönetim Komitesi üyeleri ve Merkez Haysiyet Divanı üyeleri hakkında tüzüğün 43. maddesinde yazılı cezaları doğrudan doğruya verir ve uygular, Iı Haysiyet Divanları ile Merkez Haysiyet Divanı tarafından verilmiş partiden çıkarma cezası kararlarını inceler ve haklı bulursa onaylar.

MADDE 46 — Disiplin koşuşturması ve cezaların uygulanması hakkında Merkez Haysiyet Divanının bu tüzük hükümleri çerçevesinde hazırladığı ve Merkez Yönetim Komitesinin onayladığı özel yönetmelik uygulanır.

B Ö L Ü M VIII

Mali Hükümler ve Denetçiler

A — PARTİNİN GELİRLERİ

MADDE 47 — Partinin başlıca gelirleri şunlardır :

- a) Parti üyelerinden alınacak aidat;
- b) Partiye yapılacak bağışlar;
- c) Piyango, temsil, konser, mûsamere, balo, güreş, koşu, gezil ve buna benzer müsabaka ve eğlenceler tertipli suretiyle elde edilecek paralar;
- ç) Takvim, rozet, kimlik kâğıdı geliri;
- d) Parti yayınlarının sâfi geliri;
- e) Parti mallarının gelirleri.

MADDE 48 — Alt kademelerin gelirlerinden ne miktarının üst kademelere ödeneceğı, Merkez Yönetim Komitesince belirtilir.

Parti paraları bankalarda durur.

Yönetim Kurulları başkan ve saymanlarının birlikte imzaları ile bu paralar çekilir. 500 liraya kadar olan masraflar sonradan kurul kararı alınmak suretiyle başkan ve sayman tarafından birlikte yapılabilir.

Yönetim Kurulları, Merkez Yönetim Komitesi tarafından yapılacak muhasebe işleri yönetmeliğine göre hareket ederler.

MADDE 49 — Parti adına mali taahhüde girişmek veya bu hususta temsil selâhiyeti vermek, Merkezde Genel Baę-

kan ile saymanın, İl ve İlçelerde başkan ve saymanların birlikte imzaları ile olur.

Bu işlemlerin yapılabilmesi için Merkez Yönetim Komitesinin kararı şarttır.

B — DENETÇİLER

MADDE 50 — Mali işleri denetlemek üzere merkezde Genel Yönetim Kurulu en az 3; İl ve İlçelerde kendi kongreleri en az birer denetçi seçer.

Denetçiler 6 ayda bir, bir üst kademe yönetim kurullarına alt kademenin işlemleri hakkında rapor verirler.

Merkezde bu rapor Genel Yönetim Kuruluna verilir; ayrıca merkez denetçileri, Büyük Kongreye; İl ve İlçe denetçileri de kendi kongrelerine mali işler hakkında rapor sunarlar.

Merkezdeki denetçiler diğer denetçilerin üstüdür.

B Ö L Ü M IX

Seçimlerde Adayların Tesbiti

MADDE 51 — Partinin seçime katılacağı illerdeki milletvekili ve senato üyesi aday listeleri, her il'de kurulacak Yoklama Kurulları tarafından demokratik usuller dairesinde yapılacak yoklamalar sonunda düzenlenir ve adayların sıraları belirtilir; bu listeler Merkez Yönetim Komitesine gönderilir.

Partinin seçime katıldığı illerde göstereceği milletvekilli ve senato üyesi adayları toplamının %10'unu Merkez Yönetim Komitesi seçer, bunların İl Yoklama Kurullarından gönderilen aday listelerindeki sıralarını tesbit eder.

İllerde kurulacak olan Yoklama Kurullarının kuruluş ve

işleyişi, Merkez Yönetim Komitesince tüzük hükümleri gözetilerek hazırlanacak özel bir yönetmelikle açıklanır.

Özel kanunlarına göre yapılacak diğer seçimlerde de bu madde hükmü uygulanır.

B Ö L Ü M X

Ortak Hükümler

MADDE 52 — Parti organları birbirine kademeli olarak bağlıdır. Bir üst organın kararı bütün alt organları bağlar. Her organın kendi kademesinde aldığı kararlar ancak kendinden aşağı organları bağlar. Her üst kademedeki organ alt kademedeki organları denetler.

MADDE 53 — Partinin bütün organlarında görevli bulunanlardan yarısının, tüzüğün 38 inci maddesinde sözü edilen işyeri esasına göre tutulmuş listeye kayıtlı veya sendika yöneticisi olan üyeler arasından seçilmiş olması gözetilir. Yönetim organlarıncı kongrelere sunulacak aday listeleri, bu esasa göre tertiplenir; Kongreler de delege ve organları bu esastan ilham alarak seçerler.

MADDE 54 — Parti Yönetim Kurullarının başlıca görevlerinden biri de parti üyelerini ve işçi sınıfı ile bütün emekçi halk yığınlarını parti programının ışığında eğitmek, yurt ve dünya meseleleri hakkında aydınlatmaktır.

Bu görevin nasıl yerine getirileceğini Merkez Yönetim Komitesi yönetmelikler ve bildirimlerle açıklar .

MADDE 55 — Tüzükte aksi yazılı olmadıkça parti organlarının toplantı ve kararlarında salt çoğunluk aranır. Eşitlik halinde başkanın katıldığı taraf çoğunluğu sağlar.

MADDE 56 — Özür bildirmeksizin üst üste 2 defa toplantılara gelmeyen ve bir yıl içinde 7 toplantıya özürsüz ola-

rak gelmiyen üye bağı bulunduğu kuruldan istifa etmiş sayılır.

MADDE 57 — Her kurul ve organ kanunun emrettiği ve görevleriyle ilgili defterleri, özellikle bir karar defteri, bir üye kayıt defteri, bir gelen giden yazılar defteri, bir demirbaş eşya defteri, bir gelir gider defteri, bir görevli üye devam defteri tutar.

MADDE 58 — Partinin feshi halinde parti malları ve mevcudu Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonuna veya ona halef olan Parti Meclisinin, Merkez İcra Komitesinin, İstanbul Şi Sigortaları Hastahanesine devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 1 — İşbu tüzüğün kurucular tarafından kabul ve ilân edilmesi ile eski tüzük hükümlerine göre kurulmuş olan Parti Meclisinin, Merkez İcra Komitesinin, İstanbul İl Yönetim Kurulunun görevleri sona ermiştir.

GEÇİCİ MADDE 2 — Bu tüzük hükümleri gereğince kurucular heyeti tarafından Genel Yönetim Kurulu teşkil edilinceye kadar vazife görmek üzere Genel Başkanın başkanlığında 9 kişilik geçici bir Merkez Yönetim Komitesi vücuda getirilmiştir.

Kurucular Heyeti ayrıca Merkez Haysiyet Divanını da seçecektir.

Geçici Merkez Yönetim Komitesi en çok 3 ay içinde Genel Yönetim Kurulu adayları listesini hazırlayıp kurucular heyetine sunmakla görevlidir.

GEÇİCİ MADDE 3 — Geçici 2. maddeye göre Genel Yönetim Kurulu seçilmekle parti kurucuları, ilk büyük kongreye kadar Kongre sıfat ve yetkilerini ancak, Genel Yönetim Kurulunun veya Merkez Haysiyet Divanının toplantı çoğunluğunu kaybetmesi halinde bu organlara yeni üyeler seçmek ve hazırlanacak yeni parti programını kabul etmek için kullanırlar.

Kurucular Heyeti bu tüzüğe göre kurulmuş parti organ-

larını görevden düğürmek veya partiyi feshetmek için kongre yetkilerini kullanamazlar.

Tüzüğün bu maddesi deđiştirilemez.

GEÇİCİ MADDE 4 — T.İ.P. nin işbu tüzük değişikliği, tüzüğün 30 ve 31 inci maddeleri gereğince kurucular tarafından 19 Nisan 1962 günlü toplantısında kabul edilmiştir.

KURUCULAR

Türkiye İşçi Partisinin kurucuları şunlardır :

KEMAL TÜRKLER — Himmet - 1926 - T.C. - Denizli - Sendikacı, Maden İşçisi - Çađalođlu, Nuruosmaniye Cad. No. 38 - İstanbul.

AVNİ ERAKALIN — Abdurrahman - 1341 - T.C. - İstanbul - Sendikacı, Tekstil İşçisi - Niğantaşı Baytar Ahmet Efendi Sok. No. 69 İstanbul.

ŞABAN YILDIZ — Abdurrahman - 1333 - T.C. - Naslıç - Sendikacı Tekstil İşçisi - Edirnekapı Salma Tomruk Cad. 106, İstanbul.

İBRAHİM GÜZELCE — İsmail - 1338 - İstanbul - T.C. - Taşkasap Nevbahar Mah. Darüşşüfa Sok. No. 38 Ođuzer Ap. Kat 2, İstanbul - Matbaa işçisi.

AHMET MUŞLU — Abdülbaki - 1340 - Gediz - T.C. - Beşiktaş Valde Çeşme Kassambaşı Sok. No. 8 İstanbul - Çikolata Sanayi işçisi. Sendikacı.

RIZA KUAS - İsa - 1926 - Kocaeli, Hendek - Lastik İşçisi - T.C. - Samatya Bestekâr Hakkı Bey Sok. No. 11 İstanbul. Sendikacı.

KEMAL NEBİOÇLU — Cemal - 1926 - Pazar - Garson - T.C. - Şişli Perihan Sok. No. 5 Kat 2 İstanbul. Sendikacı.

HÜSEYİN USLUBAŞ --- Kanber - 1331 - Drama - T.C. -
Tütün işçisi - Beşiktag İhlamur, Fulya Dere Sok. No. 3 İstan-
bul. Sendikacı.

SAFFET GÖKSÜZOĞLU --- Osman - 1928 - Giresun -
İlaç Sanayii işçisi - Sendikacı - Mecidiyeköy Oya Sok. No. 14
İstanbul. T. C.

SALİH ÖZKARABAY --- Bayram - 1321 - Van - T.C. -
Matbaa işçisi - Sendikacı - Sultanahmet Şifa Hamamı Yeğen
Sok. No. 16 İstanbul.

İBRAHİM DENİZCİER --- Ahmet - İstanbul - 1339 - T.C.
- Nakliyat işçisi - Sendikacı - Mecidiyeköy Kar Kuyusu Bira
Kooperatifi İşçi Evleri İstanbul.

ADNAN ARKIN --- Mehmet - 1327 - İstanbul - T.C. -
Şoför - Şehzadebaşı Bozdoğan Kemeri Süleymaniye Cad. No.
3/2 İstanbul.

